

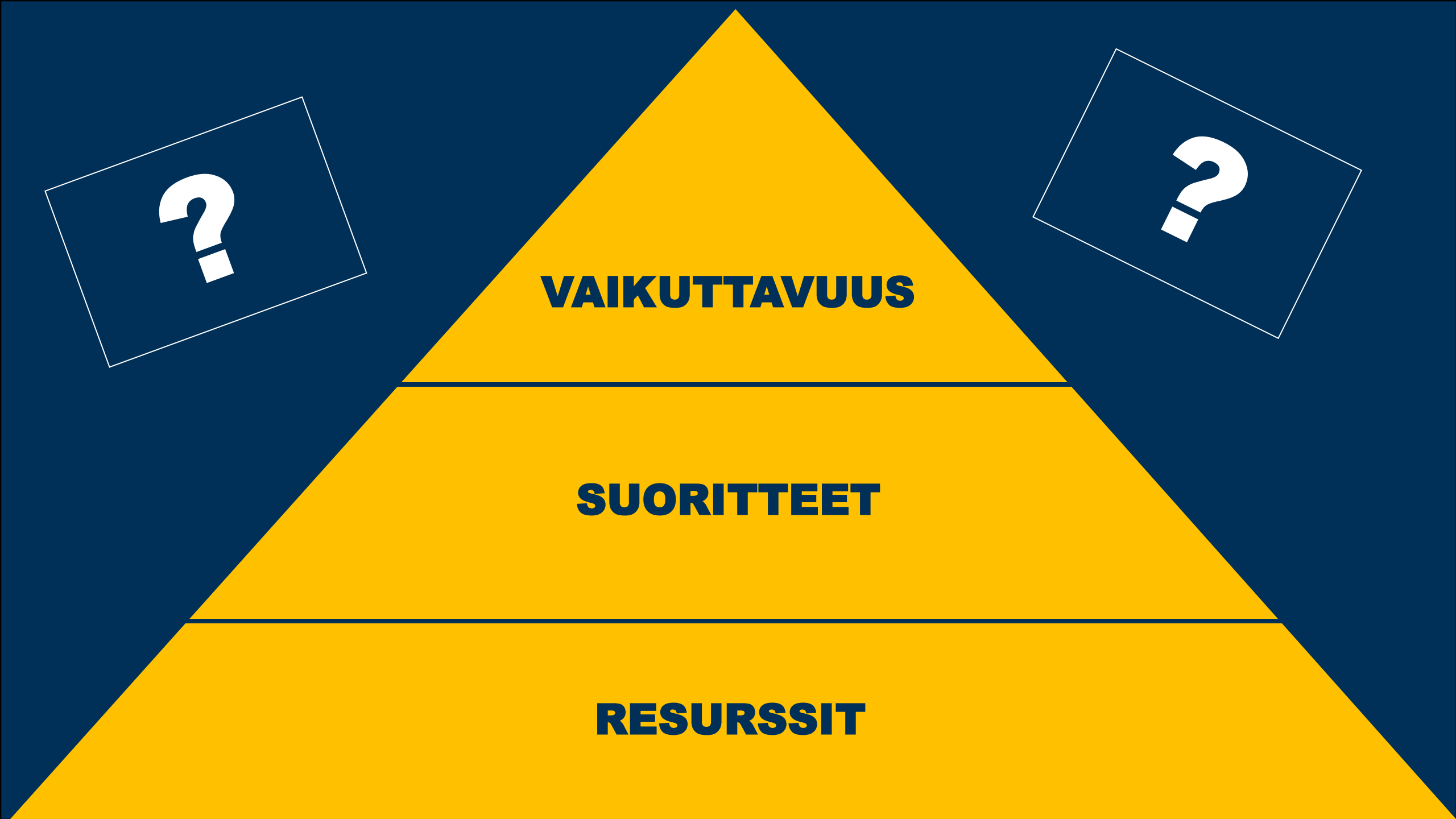
Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Kompleksisuuden kohtaaminen ja systeminen arviointi

Harri Jalonen
professori

Vaikutusmekanismit

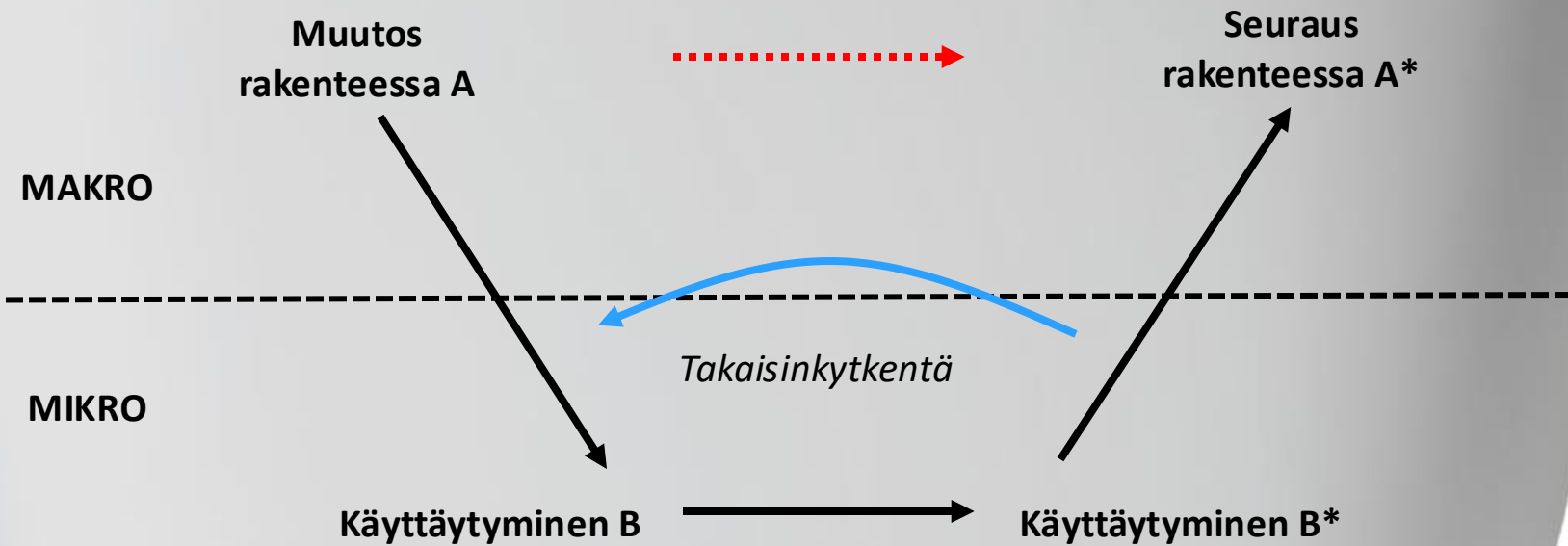
?

VAIKUTTAVUUS

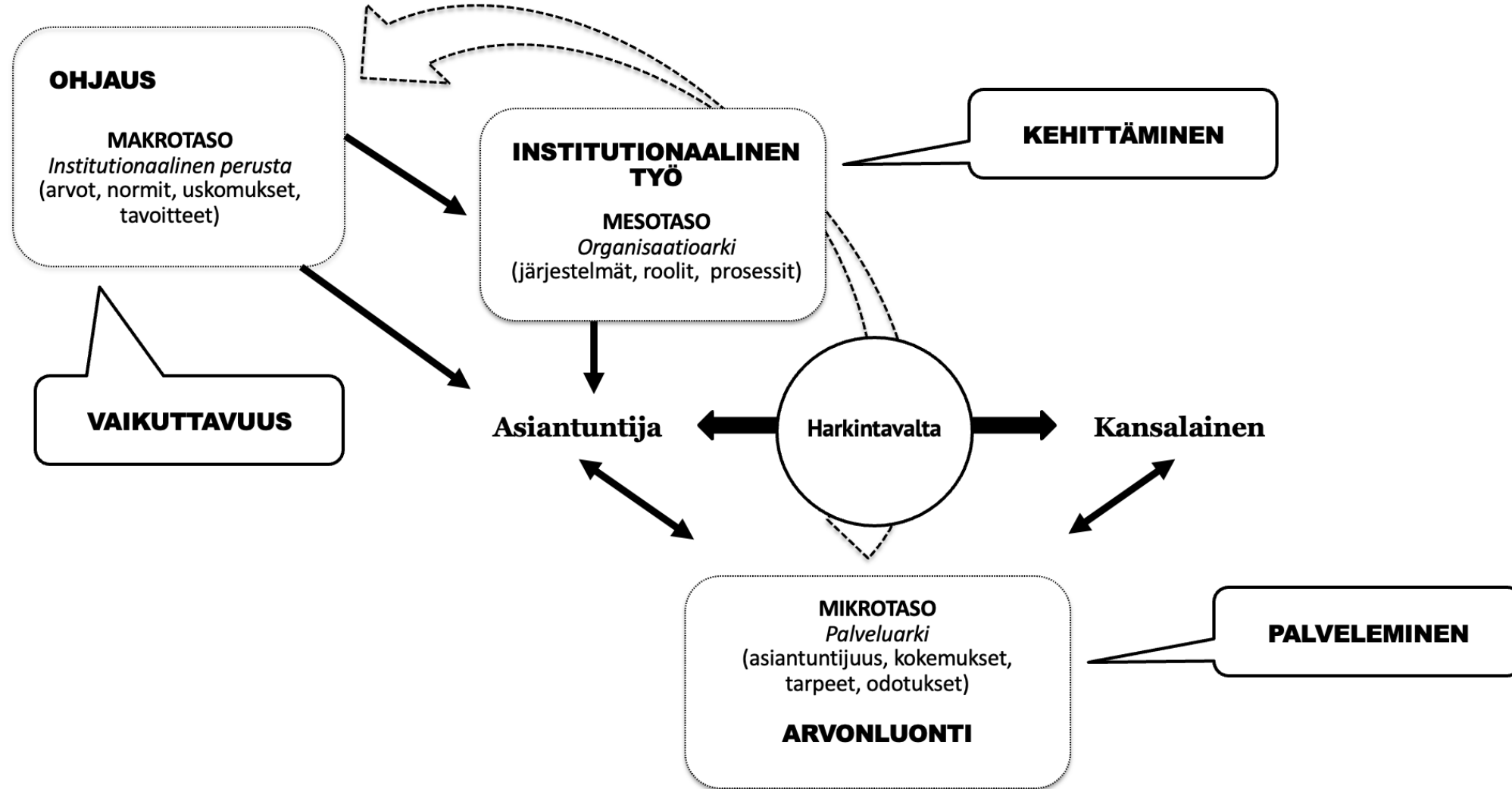
?

SUORITTEET

RESURSSIT

(Coleman 1990)

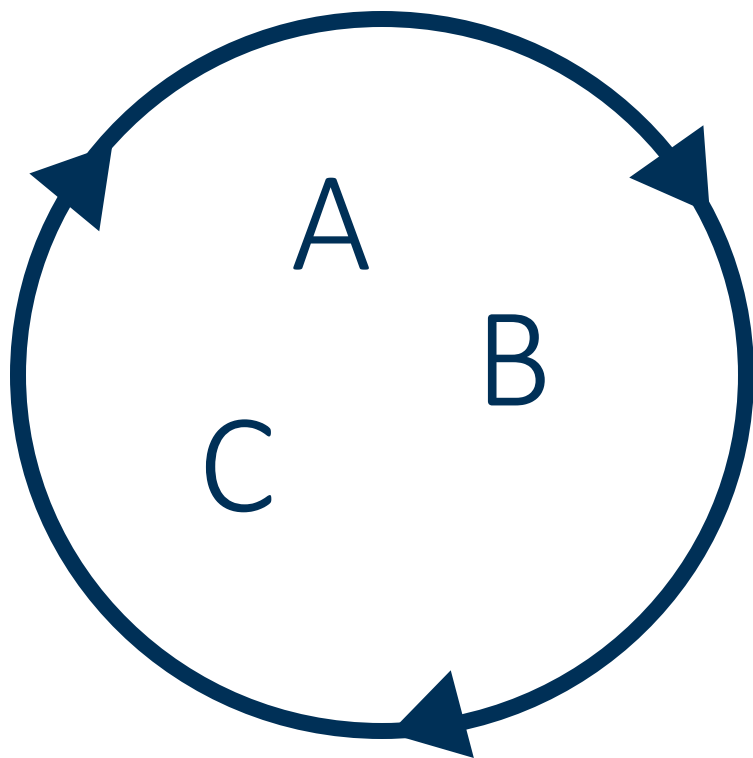

**On parempi tehdä
oikeita asioita väärin
kuin vääriä asioita
oikein.**

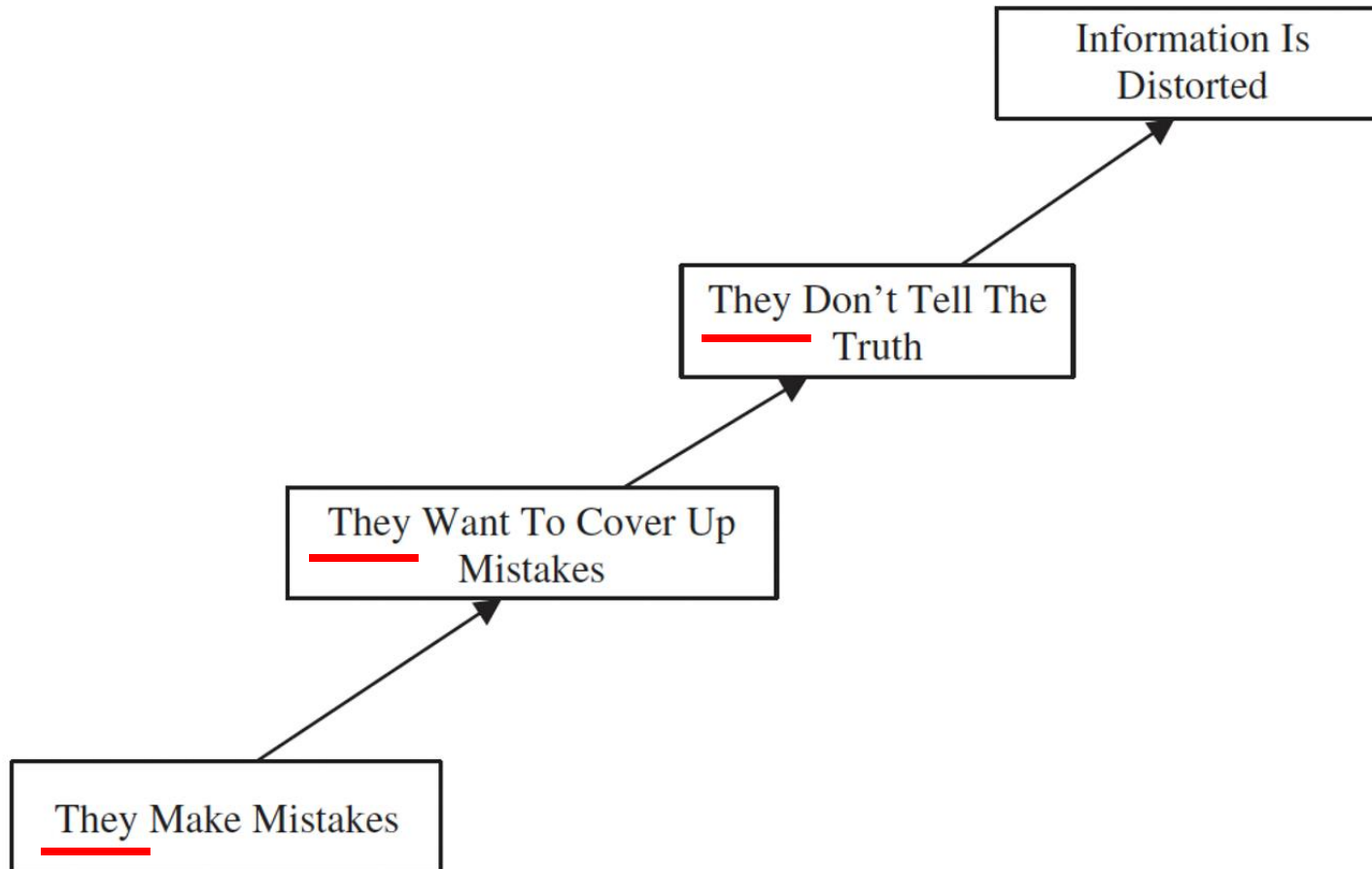
Igor Ansoff 1918–2002

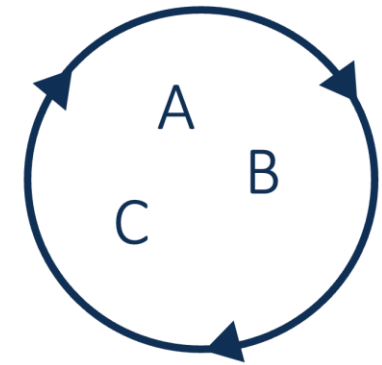
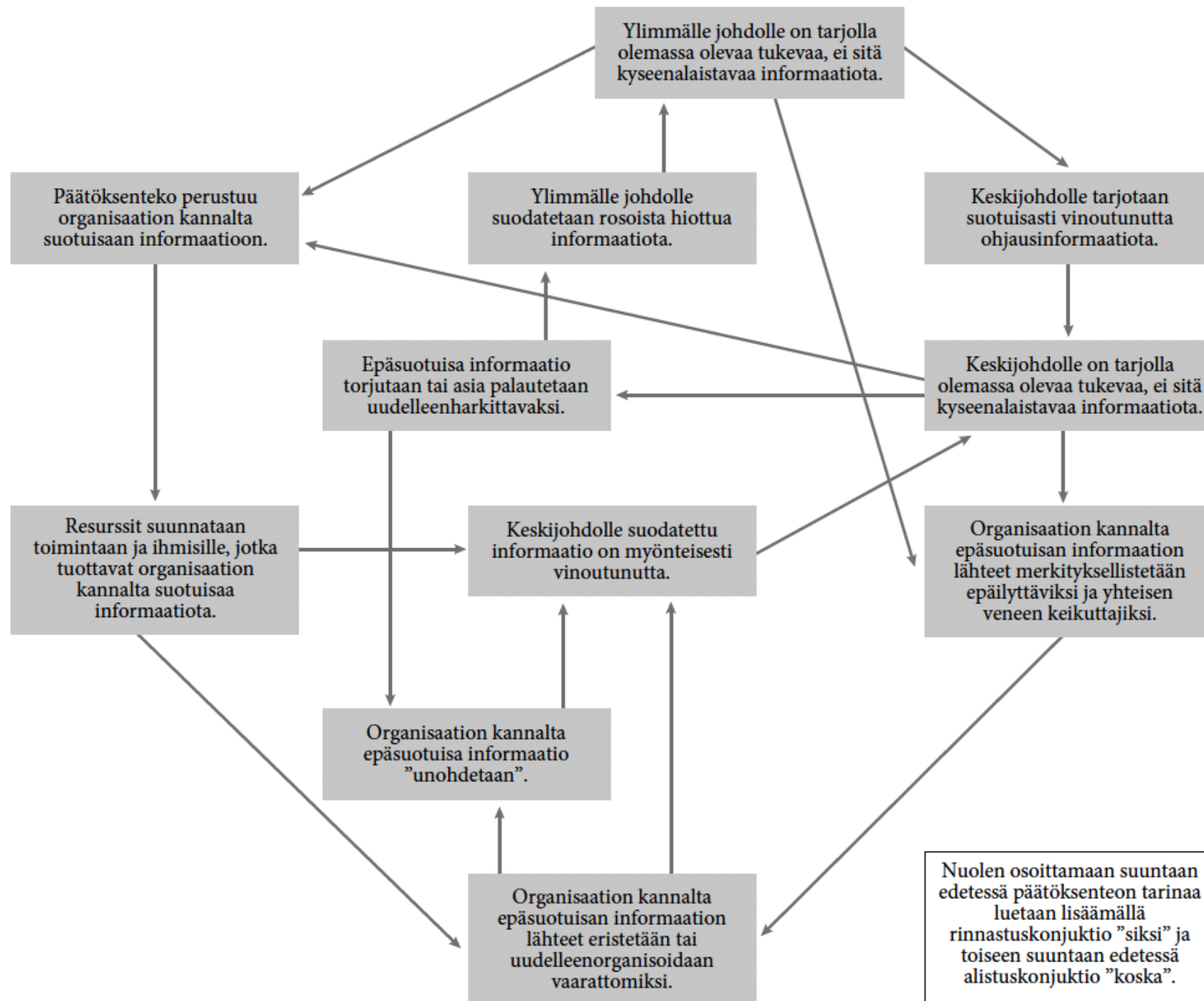

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

A → B → C

(Puustinen & Jalonen 2020)

Systemisyys

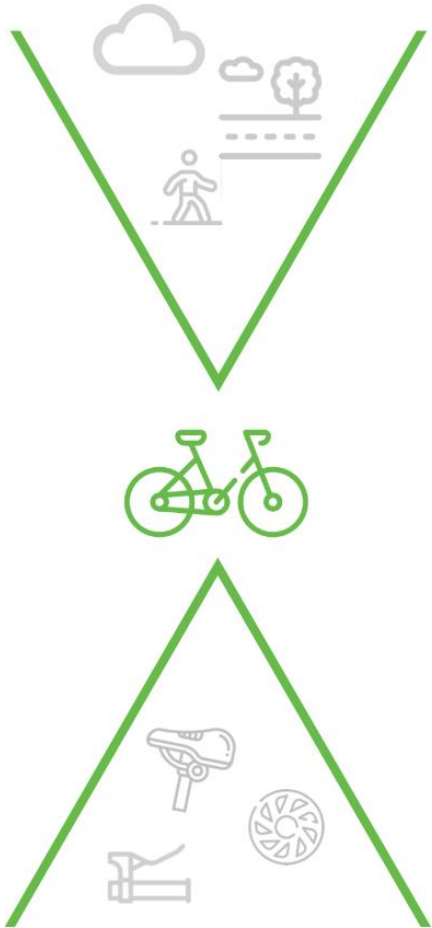

Emergenssi

Systeminen arviointi

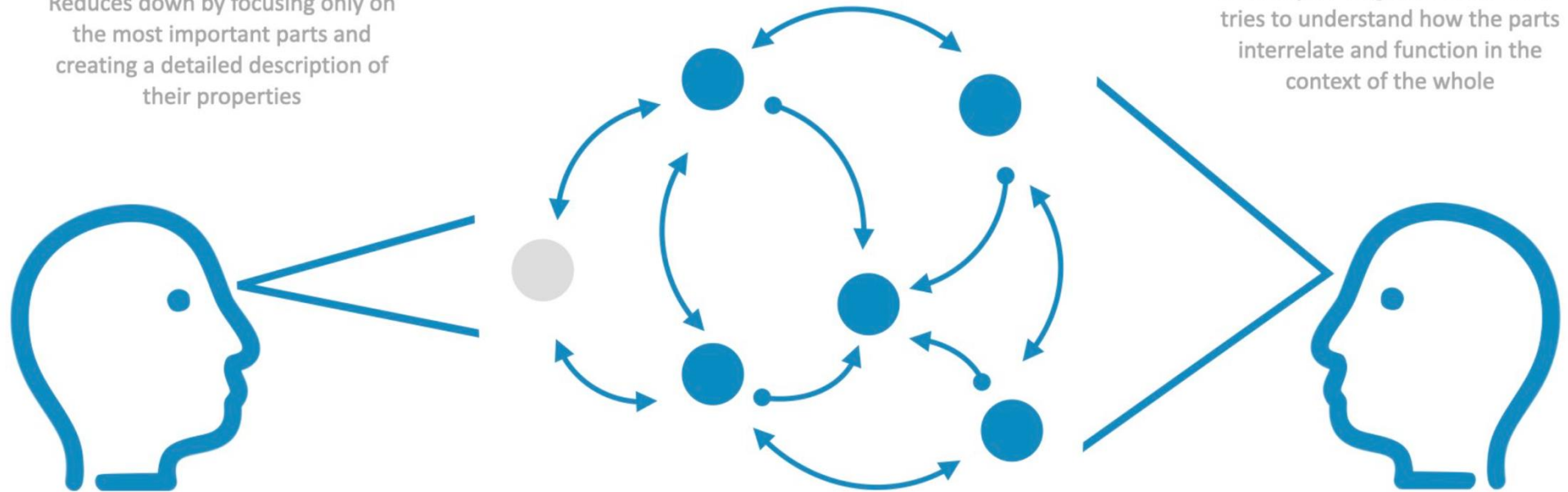
Analytical Thinking

Reduces down by focusing only on the most important parts and creating a detailed description of their properties

Holistic Thinking

Starts by looking at the whole and tries to understand how the parts interrelate and function in the context of the whole

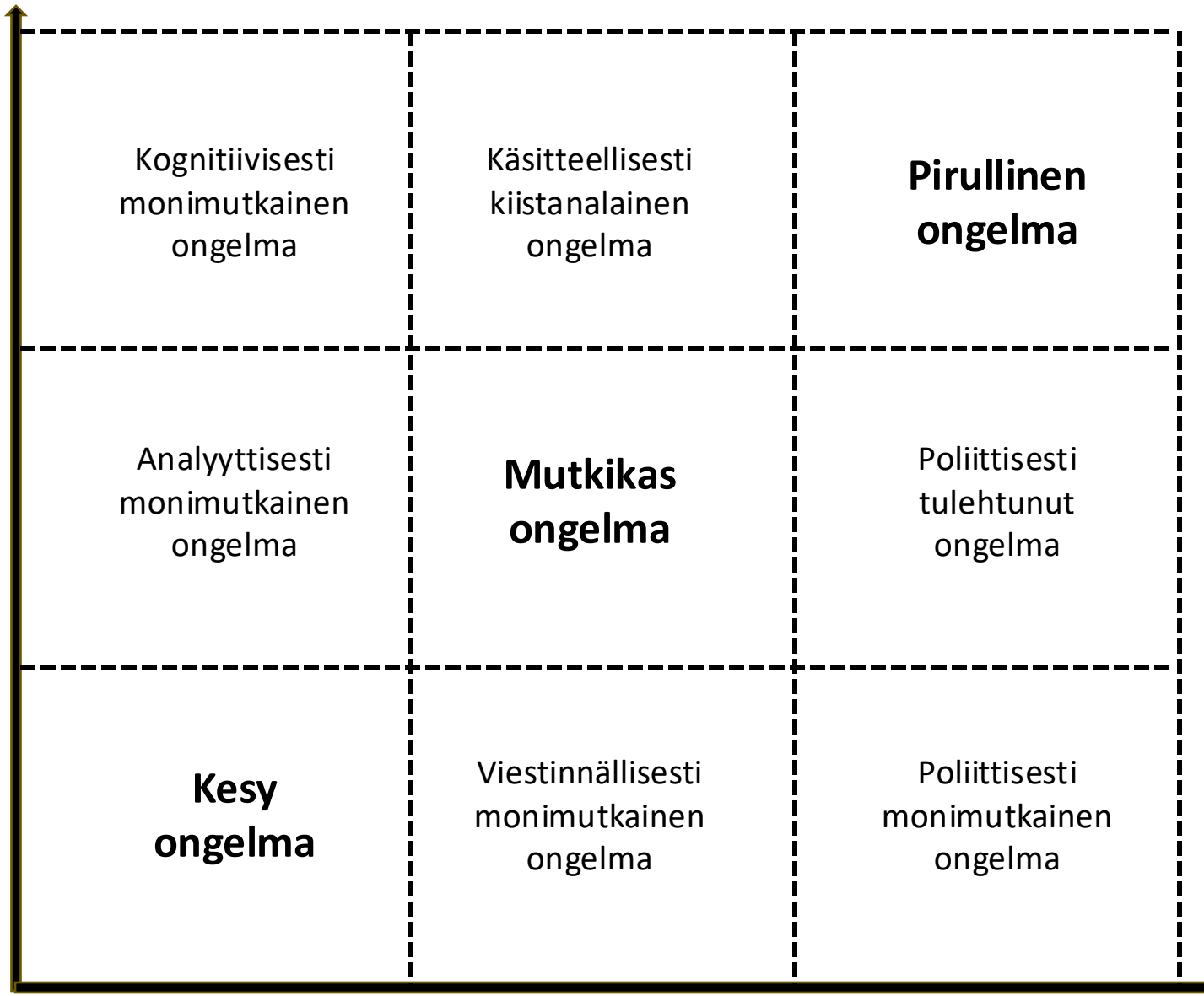

*Sekä ongelma
että ratkaisu
epäselviä*

*Ongelma tiedossa,
ratkaisu epäselvä*

*Sekä ongelma
että ratkaisu
tiedossa*

Ongelmien kompleksisuus kasvaa

Vaikeus tehdä yhteistyötä kasvaa

*Toimijoilla tunnistettu
yhteinen etu*

*Eri toimijoilla
erilaiset tulkinnat*

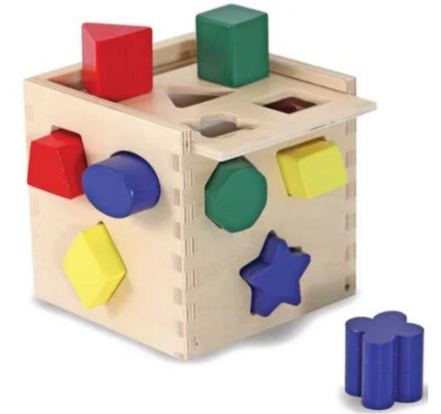
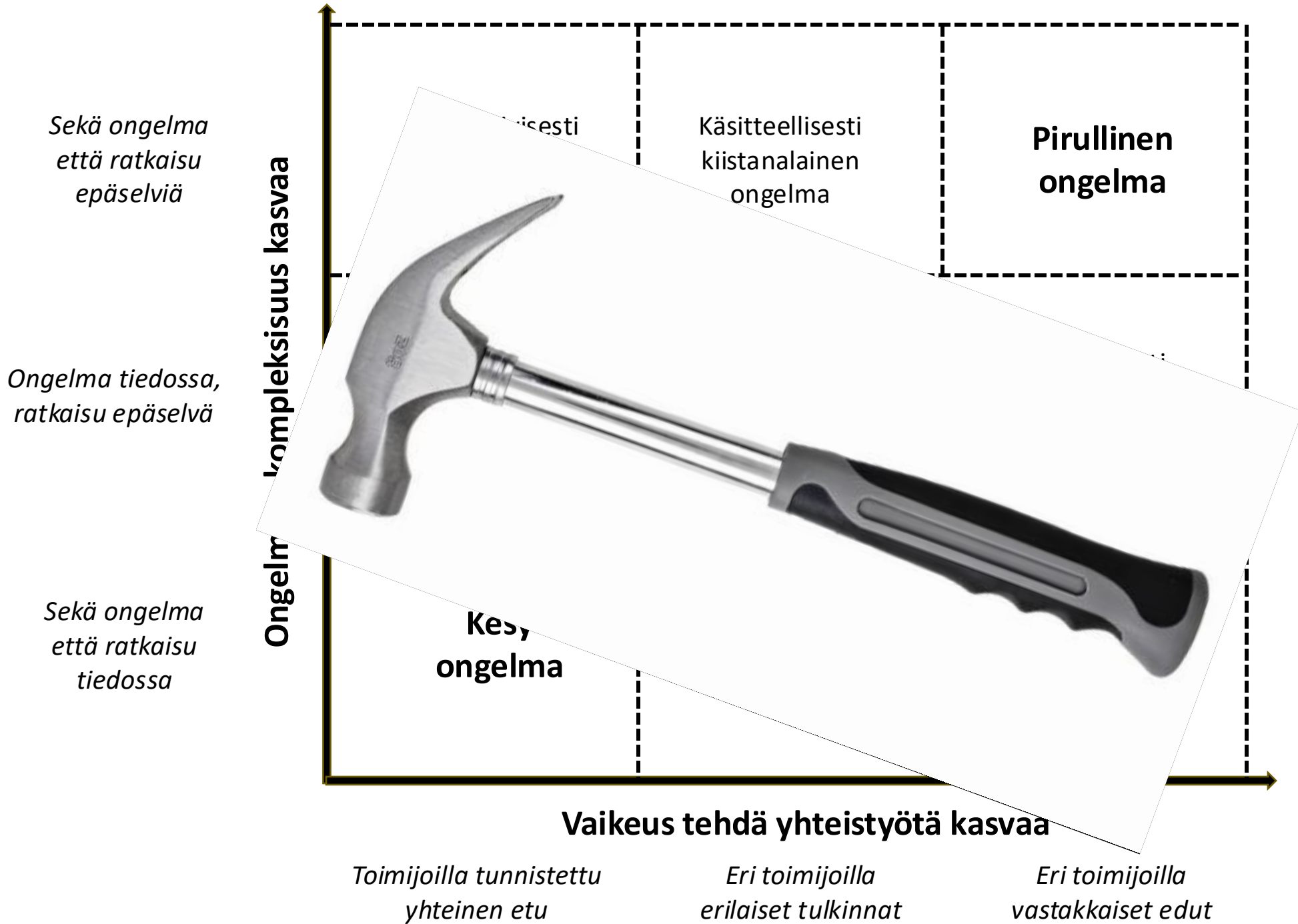
*Eri toimijoilla
vastakkaiset edut*

(Alford & Head 2017)

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

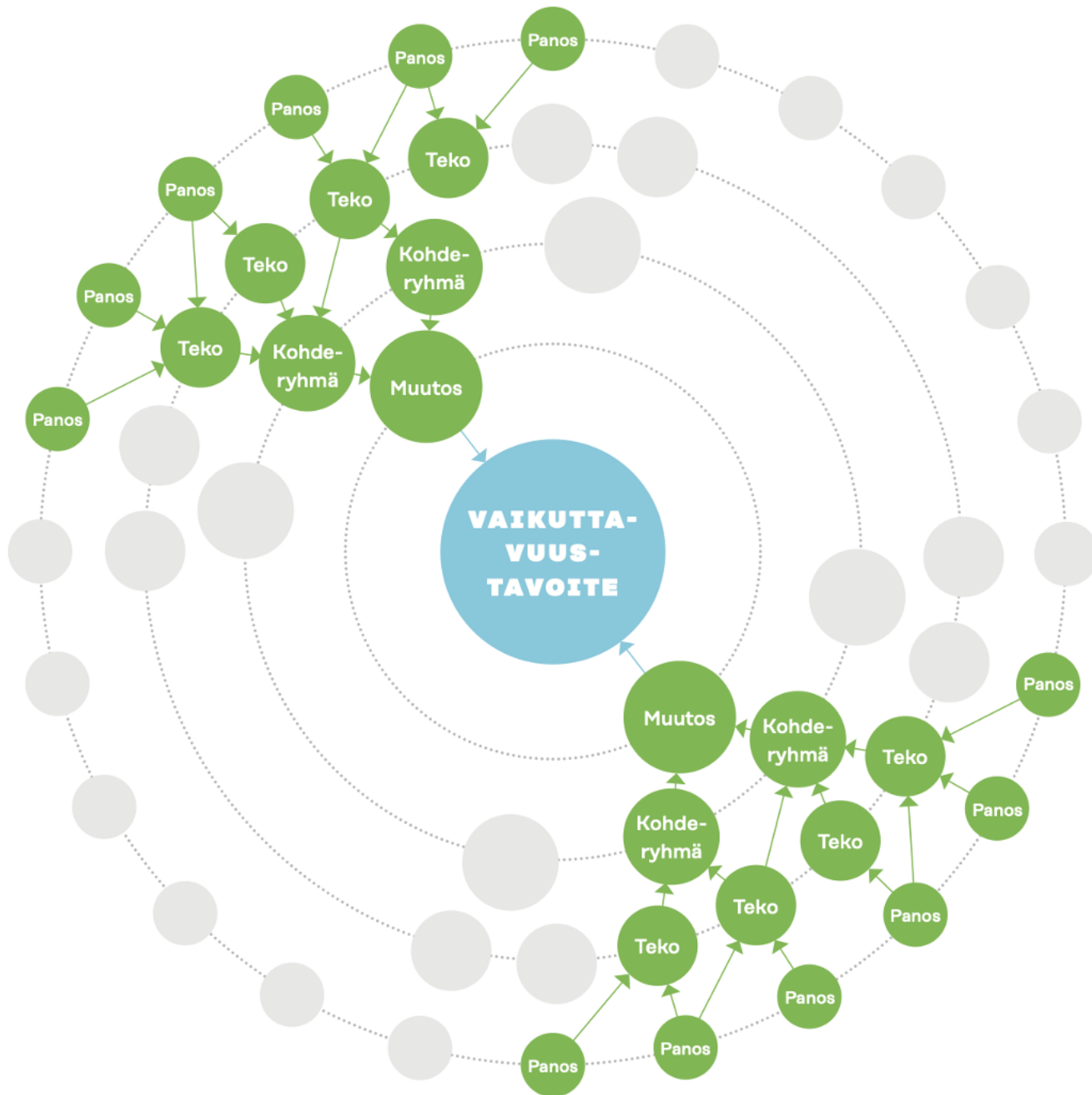
(Alford & Head 2017)

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

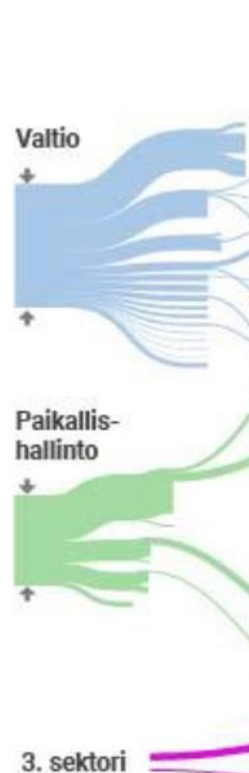
Attribuutio Kontribuutio

(Sitra 2018)

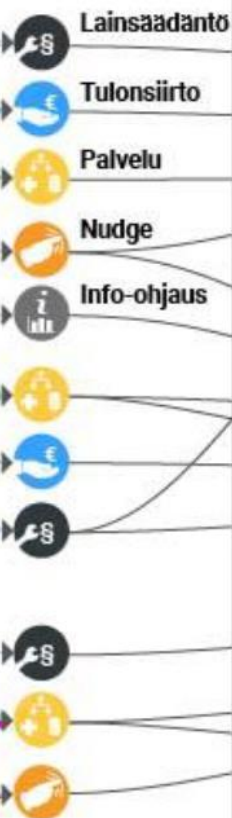
Resurssit ja instituutiot

Miten toimenpiteet resursoidaan? Kuka vastaa mistäkin?

Toimenpiteet

Mitä käytännön tekoja tarvitaan haluttujen vaikutusten aikaansaamiseksi?

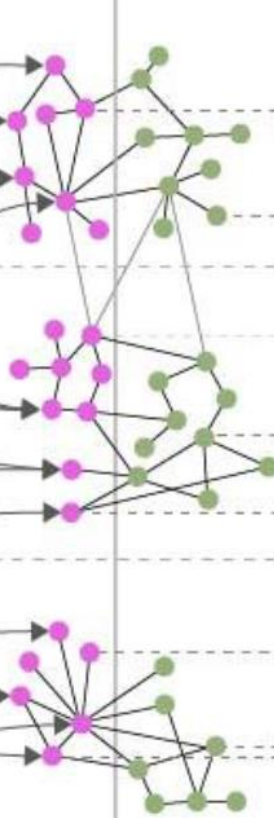

Ilmiön muutosmekanismit

Mitkä ovat ilmiön vipuvarret, joihin kannattaa vaikuttaa? Voiko oireisiin puuttua niiden "ylävirrassa"?

TOIMIJAN VALINNAT

EMERGENTIT ILMIÖT ja EKSOGEEINSET AJURIT

Strategiset tavoitteet ja vaikuttavuus

Mitä vaikutuksia haetaan, ja mille aikavälille? Miten vaikutuksia mitataan tai arvioidaan?

Työttömyys

Asunnottomuus

Kestävä energiapolitiikka

Visio

Minkälaista yhteiskuntaa tavoitellaan?

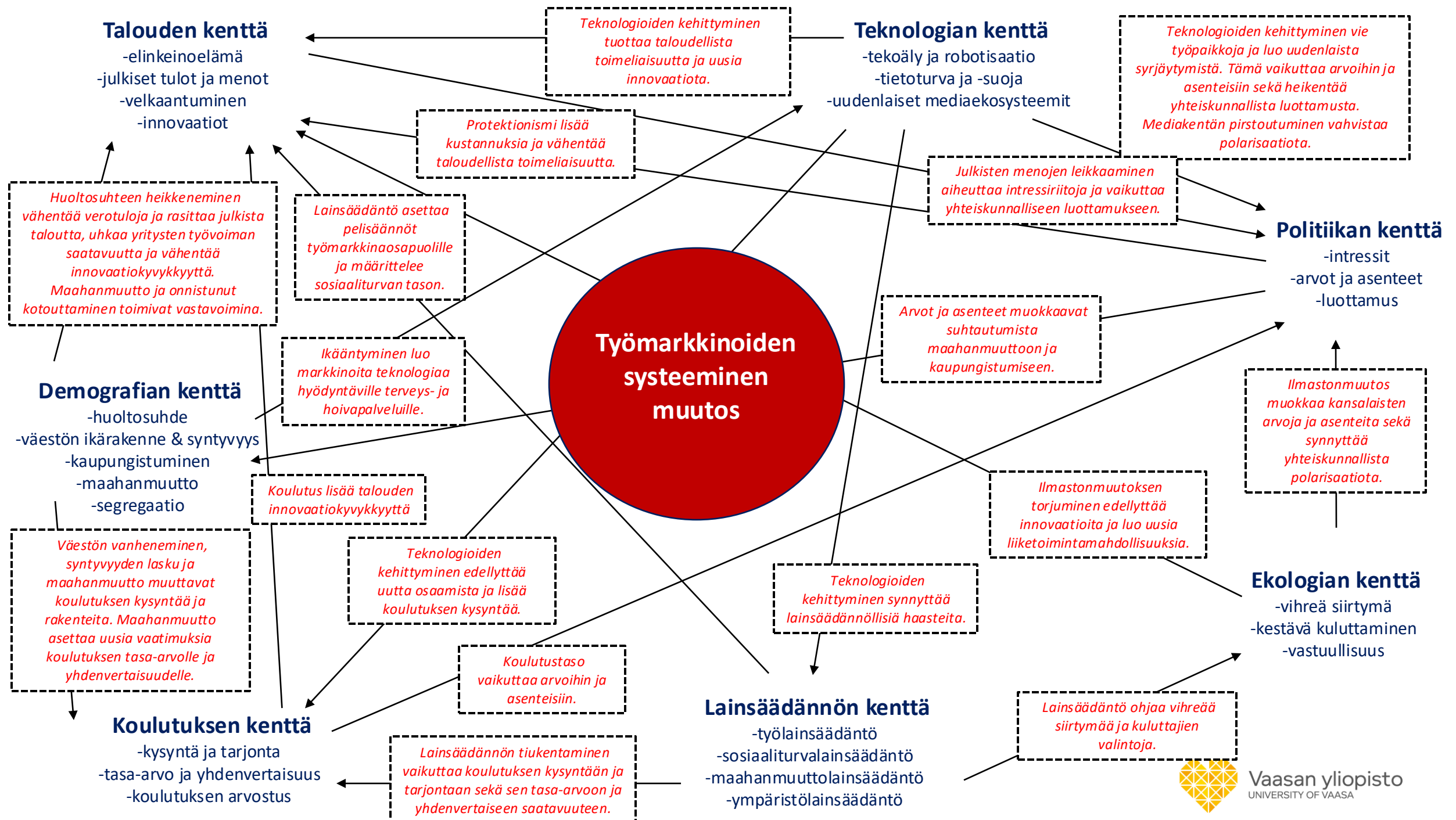

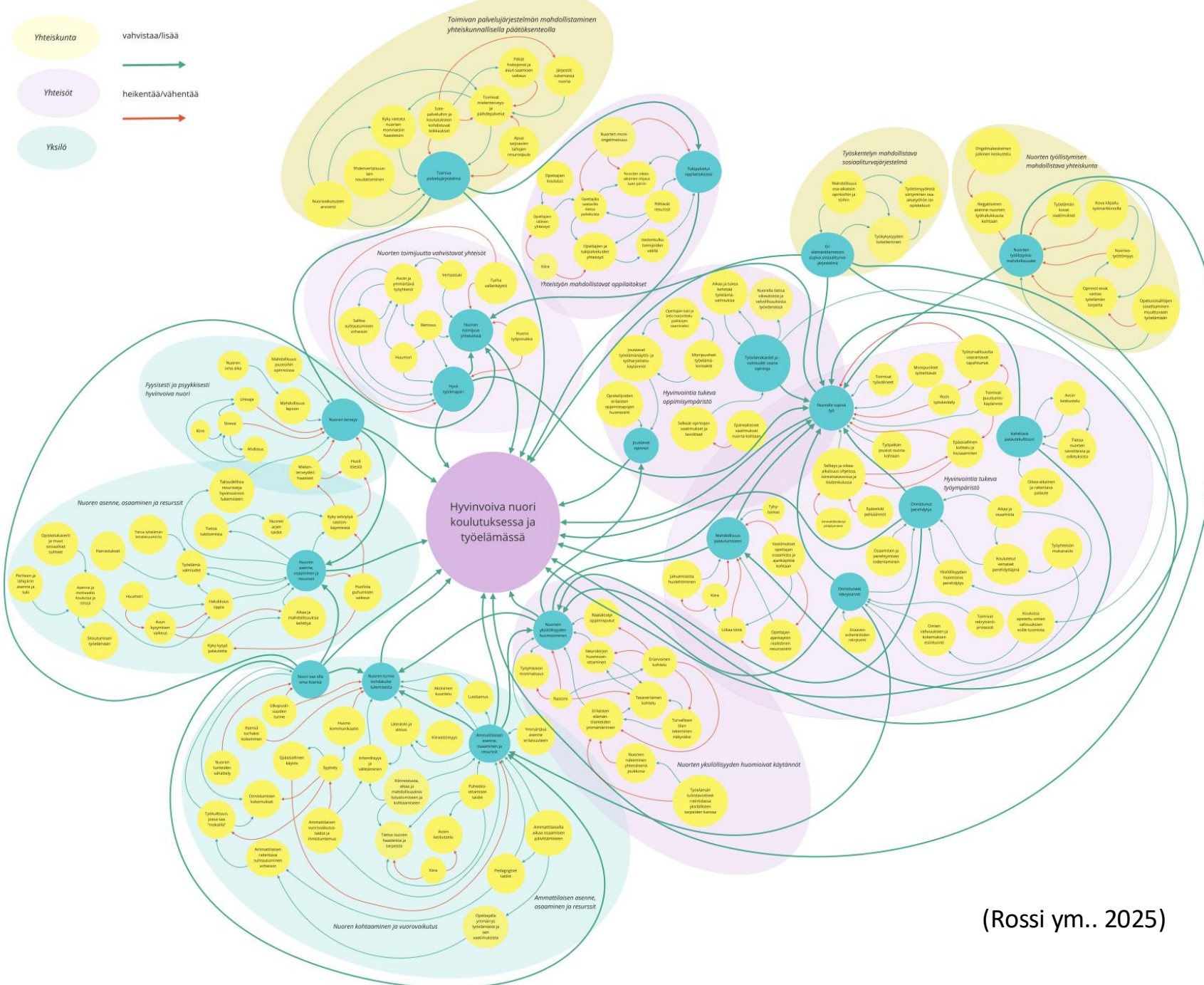
(Hahmota 2024)

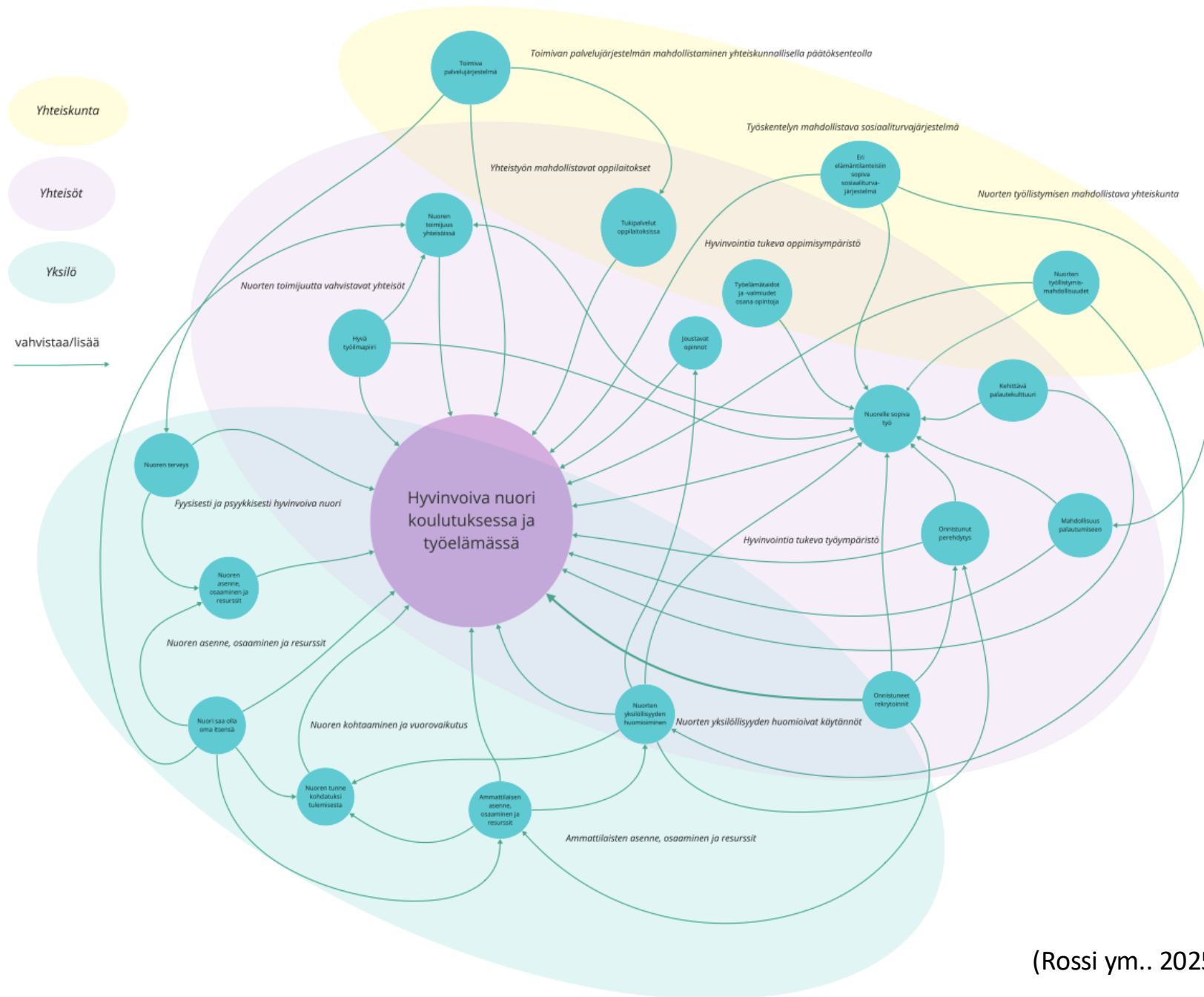
Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

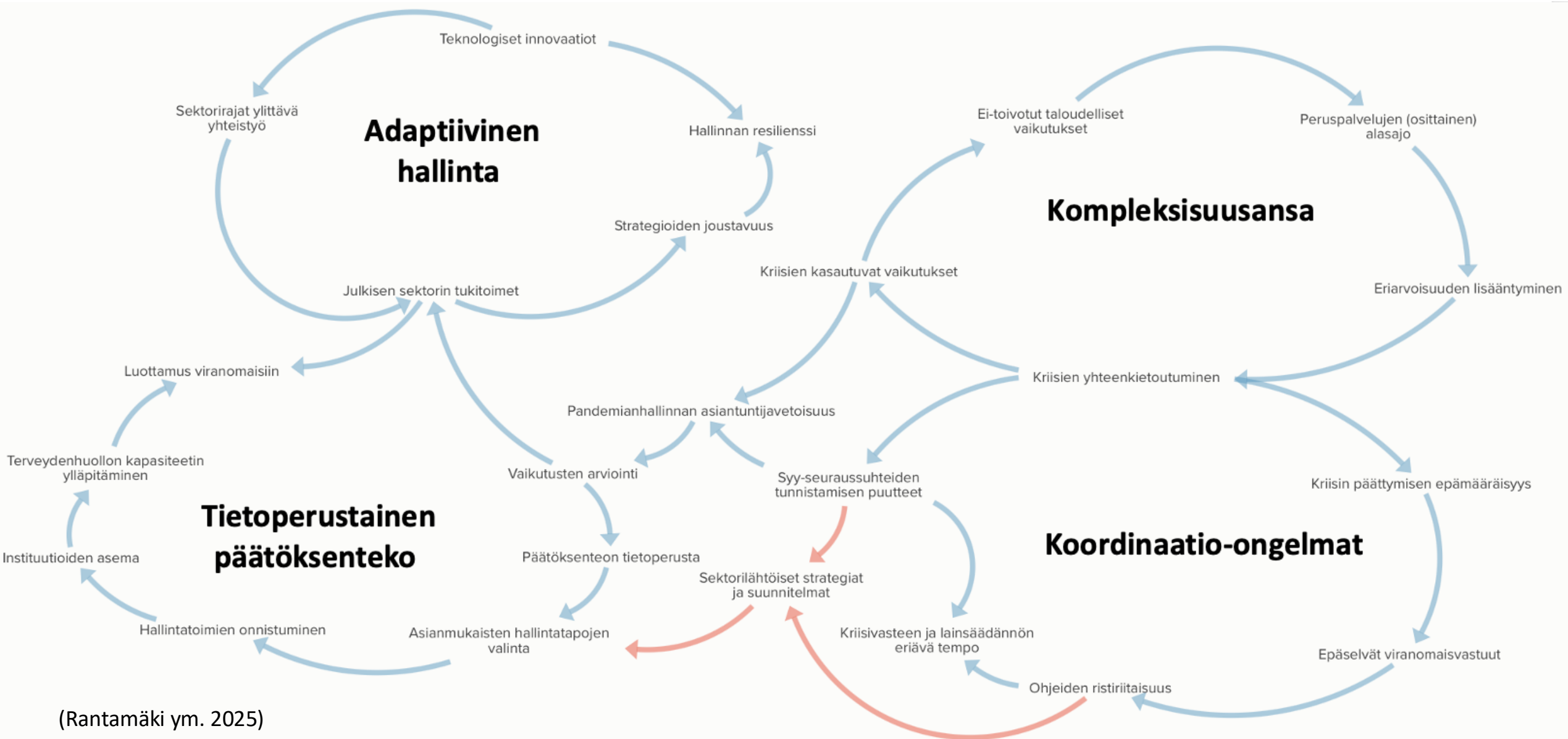

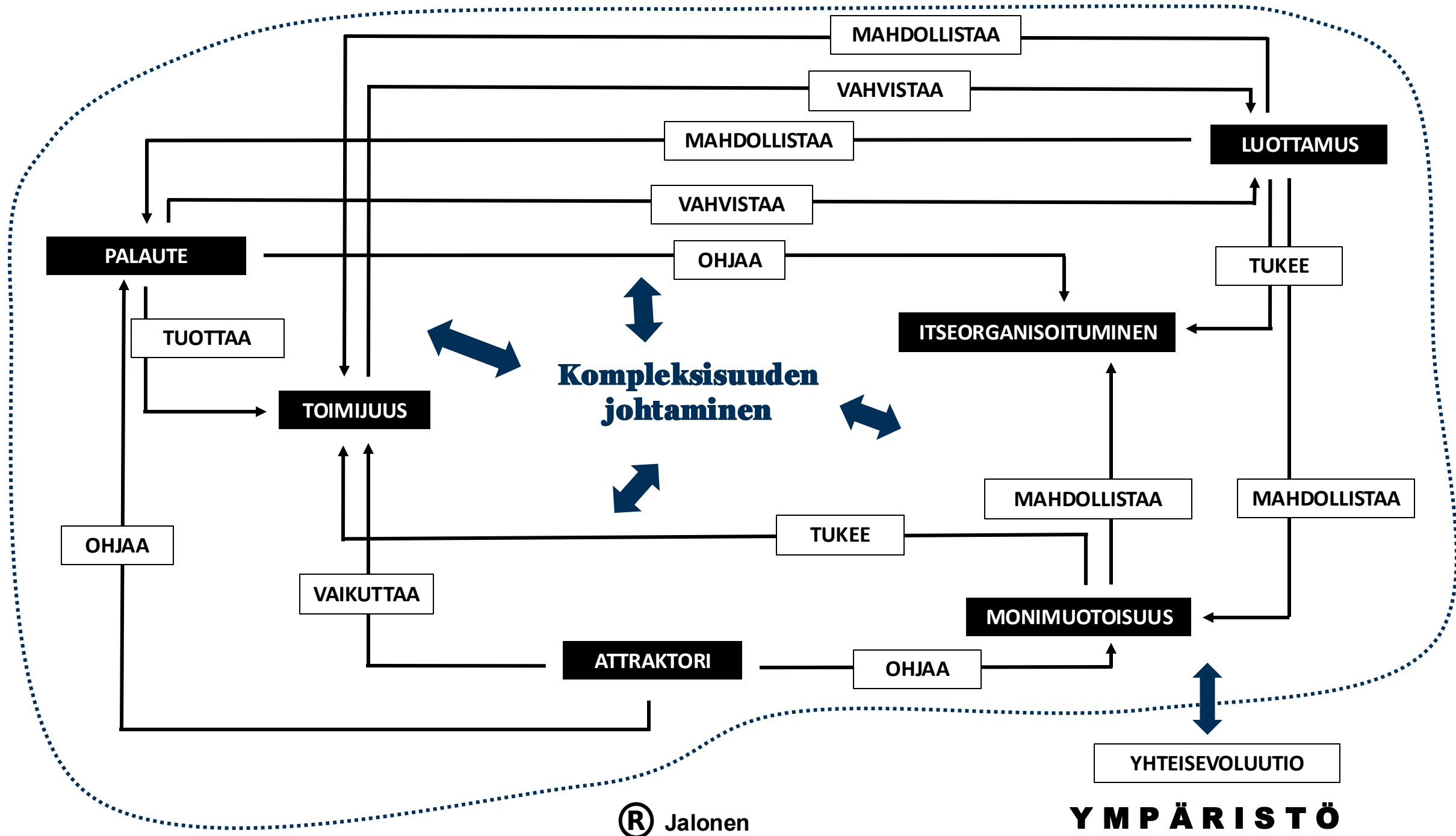
(Rossi ym.. 2025)

(Rossi ym.. 2025)

Koronapandemia systeeminä ilmiönä

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Kiitos!